

Izšla vsak dan razen sobot, nedelj
in praznikov.
Issued daily except Saturdays,
Sundays and Holidays.

LETO—YEAR XXXV. Cena lista je \$6.00 Entered as second-class matter January 18, 1933, at the post-office
at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. CHICAGO, ILL., TOREK, 6. APRILA (APRIL 6), 1943 Subscription \$6.00 Yearly STEV.—NUMBER 67

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 4, 1918.

Ameriški bombniki raz- bili Antwerp v Belgiji

Zbor ameriške armade prodril šest milj daleč v južni Tuniziji in se približal Rommelovi bojni črti na obrežju. Ameriška letala napadla osiščni konvoj z bombami, ki so potopile vojaški transport in dva tovorna parnika. Rusi odbili nemške naskoke na svoje pozicije na južni strani Izjuma v dolini Doneca. Zavezniški letalci potopili in poškodovali dvanajst japonskih ladij in parnikov

London, 5. aprila.—Veliko številno ameriških "letečih trdnjav" Liberators je danes sipalo bombe na industrijske tarče v Antwerp v Belgiji. Radio v Berlinu je priznal, da škoda je bila velika.

Mekje v Tuniziji, 5. aprila.—Ameriški vojaški strateg pričakuje, da bodo Američani in Angličani invadirali Italijo takoj po dokončani okupaciji Tunizije. V tem pričakovanju Nemci vodijo vročno naglico utrjevanje obzolja južne Italije.

Zvezniški stan, Afrika, 5. apr.—Drugi zbor ameriške armade v južni Tuniziji je prodril šest milj daleč in se približal novi osiščni obrambni črti na obrežju, se glasi poročilo iz glavnega štaba generala Dwighta D. Eisenhowerja. Drugi oddelki ameriške armade so prekoračili črto na vzhodni strani El Guefna in izgleda, da bodo kmalu prevzeli stike z britsko osmo armado, kateri poveljuje general Bernard Montgomery.

Kolone osme britske armade napadajo Rommelove obrambne črte pri Wadi el Akarit, milj severno od Gabesa, osiščne trdnjave, katero je ta armada okupirala zadnji teden. Zavezniške čete ogražajo Rommelovo črto s treh stran — severno, južno in severozapadno.

Prva britska armada v severni Tuniziji in domačinske čete prodirajo proti obrežju Stredozemskega morja. Te so okupirale Cape Serrat, osiščno bazo na obrežju tega morja, ki leži milj zapadno od Bizerte, glavne mornarične baze v Tuniziji.

Ameriška armada pod poveljstvom generala Pattona, katero sestavljajo tri pehotne divizije in dve oklopni diviziji, je strla od Nemčikov, ubila in ujela mnogo vojakov. Bojna letala in topništvo oddelki podpirajo operacije ameriške armade v operaciji proti osiščni sili. Ameriški letalci so v enem spopadu s sovražnikom sestrelili 18 nemških italijanskih letal.

Poročilo agencije Associated Press s fronte pravi, da so Nemci ojačili vojaške posadke v dveh sektorjih pri Maksassyju in El Goetaru, da ustavijo pohod zavezniških čet proti morju.

Na fronti v južni Tuniziji so v akciji francoske čete, katerim poveljuje general Marie Louis Koeltz. Te so odbile dva napada osiščnih oklopnih kolon na svoje pozicije, nakar so začele prodirati iz Fondouka proti Kairuanu.

Ameriška letala so napadla osiščni konvoj v bližini obrežja severne Tunizije. Bombe, katero so vrгла, so potopile vojaški transport in dva tovorna parnika, naložena z orožjem in municijo.

General Henri Giraud, vrhovni komisar francoske severne Afrike, je po obisku Gabesa napovedal, da bo osiščna sila v Tuniziji kmalu zdrobljena. To čaka nov Dunkirk in čas, ko bo Stredozemsko morje natrpano s trupli osiščnih vojakov, ni daleč.

ročilo iz Moskve pravi, da so se nemški napadi na pozicije ruskega vojaštva na južni strani Izjuma v dolini reke Donec izjalovili. Nemci so zagnali v napade tanke, bojna letala in pehoto, ki pa so bili odbiti.

Rusi so ubili čez tisoč sovražnikov v eni bitki, razbili devet tankov, 30 tovornih vojaških avtov in sestrelili devet nemških bojnih letal.

V pokrajini Kuban na Kavkazu so Rusi dosegli nove uspehe v vojnih operacijah proti nacistični sili. Okupirali so važne točke v svojem prodiranju proti Novorosijsku, mornaričnih bazi ob Črnem morju, kjer je zbrana močna nemška vojaška posadka.

Melbourne, Avstralija, 5. apr.—Zavezniški letalci so potopili in poškodovali dvanajst japonskih ladij in parnikov, med temi sedem križark in rušilcev, v napadu na Kaviang, japonsko mornarično bazo, 550 milj severovzhodno od Port Moresbyja, Nova Gvineja, se glasi uradno naznanilo iz glavnega štaba generala Douglasa MacArthurja. To dostavlja, da je bilo japonsko brodogradništvo uničeno.

Washington, D. C., 5. apr.—Ameriški letalci nadaljujejo z napadi na japonsko bazo na otoku Kiski v Aleutski grupi pri Alaski. Mornarični department pravi, da so izvršili osem napadov na to bazo zadnji petek. Škoda, ki so jo povzročile bombe, ni ugotovljena. Vsa letala, ki so se udeležila napadov na japonsko bazo, so se vrnila v svoja oporišča.

Senator Thomas za ustanovitev mednarodne banke

Washington, D. C., 5. apr.—Senator Thomas, demokrat iz Oklahome, se je izrekel za ustanovitev mednarodne banke in enotno denarstvo v povojni dobi. On je avtor zakona, ki je rezultiral v devaluaciji dolarja 1. 1933. Thomas je dejal, da je že prišel čas, ko morajo zavezniški storitvi korake za stabilizacijo denarstva po vsem svetu.

Nemčija čuti posledice blokade

Edinburg, Anglija, 5. apr.—Dingle M. Foot, parlamentarni tajnik ministrstva za ekonomsko vojno, je dejal, da Nemčija čuti posledice britske pomorske blokade. Delavci v nemških tovarnah morajo zdaj izdelovati namo domestila za produkte, ki jih Nemčija ne more uvažati iz drugih držav v zadnjih letih.

Morrison napovedal invazijo Evrope

South Elmsal, Anglija, 5. apr.—Notranji minister Herbert Morrison je v svojem govoru na zborovanju rudarjev iz Yorkshira napovedal zavezniško invazijo Evrope. Osišče bo stisnjeno med ameriško in britsko silo, ki invadirata zapadno Evropo, in rusko silo na vzhodu.

Eden in Winant se vrnila v London

Parlament bo informiran o rezultatu obiska

London, 5. apr.—Zunanji minister Anthony Eden se je v spremstvu Johna G. Winanta, ameriškega poslanika, vrnil v London z obiska Amerike in Kanade, kjer se je nahajal tri tedne. Takoj po prihodu je Eden odšel v urad premierja Churchilla.

Uradno poročilo pravi, da bo Eden kmalu informiral parlament o rezultatu svojega obiska in razgovorov med njim in ameriški ter kanadskimi uradniki. On se ne bo sestel s časniki, dokler ne informira parlamenta o razgovorih s temi uradniki.

Da so bili sprejeti važni zaključki na konferencah med Edenom, predsednikom Rooseveltom, državnim tajnikom Hullom in kanadskimi uradniki, je gotovo. Na podlagi teh bosta Velika Britanija in Amerika izvajali svojo vojno in ekonomsko politiko.

Britski uradni krogi se zavedajo, da sporazum med Veliko Britanijo in Ameriko je ogelni kamen in ključ do svetovnega miru. Znamenja so se pokazala, da se obe velesili zanašata na kooperacijo sovjetske Rusije v vojni in povojni rekonstrukciji.

Unija se odločila za spojitve s CIO

Chicago, 5. apr.—Graditelji prog za čikaško cestno železnico, člani unije Ameriške delavske federacije, se so pri volitvah izrekli za spojitve z unijo transportnih delavcev, včlanjeno v Kongresu industrijskih organizacij, s 1011 glasovi. Volitve so se vršile pod nadzorstvom vojno-delavskega odbora. Izid volitev je odmev revolte proti voditeljem unije ADF.

FRANCOSKI VO- DITELJI ODVE- DENI V NEMČIJO

Blum, Daladier in general Gamelin v ječi

PETA IN OBSODIL BOMBNE NAPADE

London, 5. apr.—Radio Berlin je naznanil, da je bilo pet bivših voditeljev francoske republike odvedenih v Nemčijo iz bojazni, da jih ne bi Anglija in Amerika osvobodili, nakar bi ti voditelji lahko ustanovili vlado v izgnanstvu.

Naznanilo pravi, da so bili odvedeni v Nemčijo Edouard Daladier, predsednik vlade pred kapitulacijo Francije pred Nemčijo, socialist in bivši premier Leon Blum, in general Maurice Gamelin, vrhovni poveljnik zavezniške sile pred sklenitvijo premirja med Francijo in Nemčijo. Paul Reynaud, vojni minister v Daladierjevi vladi in potem predsednik vlade, ter Georges Mandel, bivši notranji minister, sta bila že prej odvedena v Nemčijo. Vsi se nahajajo v nemški ječi.

(Tajna radiopostaja Atlantik, ki operira v Nemčiji, trdi, da so bili Daladier, Blum in Gamelin pred petimi tedni pripeljeni v nemško jetniško trdnjavo pri Koenigsteinu, v isto trdnjavo, iz katere je pobegnil general Henri Giraud, ki je zdaj vrhovni komisar francoske severne Afrike.)

Nacistična uradna časniška agencija pravi, da so bili bivši francoski voditelji odvedeni v Nemčijo, "da se jim prepreči beg iz francoske ječe." Če bi se jim beg posrečil, bi lahko s pomočjo Amerike in Anglije organizirali puč proti Lavalovi lutkovski vladi in nemškimi avtoritetam.

Nemško naznanilo o deportaciji francoskih voditeljev je bilo objavljeno nekaj ur potem, ko je maršal Petain po radu apeliral na francosko ljudstvo za podporo in obsodil vse one Francoze, ki kooperirajo z zavezniki, kot rebeli. On je v svojem govoru obsodil tudi angleške in ameriške letalce, ki napadajo francoska mesta.

Nove odredbe naborne uprave

Moški v starosti 38 do 45 let prizadeti

Chicago, 5. apr.—Federalna naborna administracija je poostrišla regulacije glede vpoklica moških v vojaško službo. General Lewis B. Hershey, načelnik administracije, je naznanil v Washingtonu, da moški v starosti 38 do 45 let morajo dobiti delo v vojnih industrijah ali pa na farmah do 1. maja, če se hočejo izogniti vojaški službi.

Polkovnik Paul C. Armstrong, illinoiski naborni direktor, je istočasno instruiral pokrajinske naborne urade, da morajo skrbeti, da vsi moški, ki so se poročili po 7. decembru 1. 1941 in ne delajo v vojnih industrijah, gredo v armado, zaeno pa je odredil reklasifikacijo moških v razredih 3-A in 3-B.

General Hershey je dejal, da se odredba glede dela ali vojaške službe aplicira na vse mlajše moške od 1. aprila. Strežaji, natakarji, operatorji dvigal se ne morejo izogniti vojaški službi, čeprav imajo žene in otroke.

Angleški parniki trans- portirali 2,250,000 oseb

London, 5. apr.—Angleški parniki so transportirali čez 2,250,000 oseb v preteklem letu, poročila pomorski urad. Število vključuje civiliste in vojake. To je štirikrat večje od števila potnikov, ki so se vozili na parnikih pred izbruhom vojne.

Eden ubit, 25 ranjenih pri holiziji vlakov

Little Rock, Ark., 5. apr.—Strojvodja vlaka železnice Rock Island je bil ubit, 25 potnikov pa ranjenih, ko je vlak treščil ob drugega. Oba vlaka sta vozila z veliko brzino, ko se je pripetila nesreča. Ambulance so odpeljale ranjence v bolnišnico.

Bivši italijanski diplomati ubiti

Vichy, Francija, 5. apr.—Polkovnik Luigi Bofatti, bivši vojaški ataše italijanskih poslanstev v Rusiji, Čehoslovaški in Jugoslaviji, je bil ubit na fronti v Tuniziji, se glasi radijsko poročilo iz Rima.

Domače vesti

Obiski in posdravi
Chicago.—Frances Perme, Witt, Ill., v družbi z Josephino Shemeline iz Chicago sta 5. t. m. obiskali gl. urad SNPJ in uredništvo Prosvete.

Iz Clevelanda
Cleveland.—Dne 3. aprila sta bila civilno poročena Ivan Jontez in Ida Belaj. Svatbe ni bilo. Obilo sreče!—Dne 2. aprila je umrl dobro poznani krojač Frank Poje, star 64 let in rojen v Babnem polju pri Ložu na Notranjskem. V Ameriki je bil 38 let in svojo krojaško obrt je vodil 33 let. Tukaj zapuščila žena, sina, tri hčere in dva brata.—Dalje je umrl Jos. Nose, star 64 let in doma iz Strug pri Dobrem polju. Tukaj je bil 45 let in zapuščila dva sinova (eden pri vojakih), tri hčere in brata.

Nov grob v Ohlu
Warren, O.—Dne 2. apr. je tukaj umrl Jos. Lunder, star 68 let in rojen v Velikih Laščah na Dolenskem. V Ameriki je bil okrog 40 let in prvih dvajset let je bival s svojo družino v Clevelandu. Bil je član SNPJ in zapuščila šest odraslih otrok. Eden njegov sin je v službi Strica Sama.

Iz Minnesote
Chisholm, Minn.—Dne 18. marca je umrl v Buffalu, N. Y., rojak Louis Marn, star 55 let in rojen v Danah pri Ribnici. Bil je vdovec in zapuščila dva sinova ter tri hčere. Njegovo truplo je bilo pripeljano semkaj in pokopano 22. marca. Bil je dolgo let član SNPJ.

Murray hvali delavske unije

Frey za preklic Wagnerjevega zakona

Milwaukee, Wis., 5. aprila.—Philip Murray, predsednik Kongresa industrijskih organizacij, je pohvalil delavske unije, obenem pa je zavrnil obdolžitve, da organizirani delavci zanemarjajo svoje dolžnosti v proizvodnji vojnega materiala. On je dejal, da bo morda 500,000 delavcev izgubilo delo, ker producirajo več orožja in druge bojne opreme nego jo ameriška armada potrebuje.

Murray je dejal, da je American Car & Foundry Co. v Bewicku, Pa., že odslavila devet tisoč delavcev. To se je zgodilo potem, ko je bila obveščena, da armada ne potrebuje več lahkih tankov, ki jih kompanija izdeluje v svojih tovarnah. To izjavo je Murray podal na konvenciji wisconsinskih in illinoiskih delavskih unij.

Predsednik CIO je dalje rekel, da se slična situacija razvije v McKeesportu, Pa. Bethlehem Steel Corp. je prenehala s proizvodnjo jeklenih plošč za tanke in bojne ladje in možnost je, da bo odslavila več sto delavcev.

Chicago, 5. apr.—John P. Frey, predsednik departmeta kovinarskih unij Ameriške delavske federacije, je obdolžil federalni delavski odbor netenja razkola v delavskih vrstah in se izrekel za preklic Wagnerjevega zakona, na čigar podlagi je bil ta odbor ustanovljen. On se je ustavitil v Chicagu na svoji poti proti zapadu.

"Vem, da smo Wagnerjev zakon, ko je bil sprejet, pozdravljali kot delavski čarter," je dejal. "Ta ne služi več prvotnemu namenu. Delavski odbor, ki izvaja ta zakon, zdaj podžiga trenja med delavci v vojnih tovarnah."

Wagnerjev zakon garantira delavcem pravico organiziranja in kolektivnega pogajanja. Frey, ki je za preklic tega zakona, bo nastopil kot priča pri zaslišanju pred delavskim odborom v Seattle, Wash.

VLADNI ODBOR POSEŽE V RUDAR- SKI KONFLIKT

Nesporazum med odborom in delavskim departmentom

RUDARSKA STAV- KA PREKLICANA

Washington, D. C., 5. apr.—John L. Lewis, predsednik rudarske unije United Mine Workers of America, se bo moral odločiti ta teden za ali proti priznanju jurisdikcije vojno-delavskega odbora v zadevi izravnave spora med njegovo organizacijo in operatorji. On vztraja pri zahtevi za zvišanje mezd za dva dolarja na dan. Lewis je nedavno izjavil, da ne bo odobril pogodbe, katero bi narekoval načelnik vojno-delavskega odbora.

Povratek dr. Johna R. Steelmana, direktorja pravnega biroja, divizije delavskega departmeta, v New York, kjer bo obnovil razgovore s premogovnimi operatorji iz severnih in južnih držav, je sledil poročilu, da je nastal nesporazum med vojno-delavskim odborom in delavskim departmentom glede vprašanja, ali se spor med operatorji in rudarsko unijo predloži v izravnavo temu odboru. Člani slednjega trdijo, da lahko prevzamejo jurisdikcijo v smislu oblasti, katero jim je poveril predsednik Roosevelt. Možno je, da bo Lewis oklical stavko 450,000 rudarjev na polju mehkega premoga v znak protesta proti intervenciji odbora.

Steelman se je izrekel za nadaljevanje pogajanj med Lewisovo unijo in operatorji. Edward R. Burke, predsednik organizacije operatorjev iz južnih držav, je izjavil, da edino vojno-delavski odbor lahko izravna spor med unijo in operatorji. Ako odbor prevzame jurisdikcijo, jo bo moral Lewis sprejeti s protestom, ali pa čiliti stavko. On se je izrekel proti mezdni formuli odbora, ki določa zvišanje mezd le za petnajst odstotkov, dočim on zahteva zvišanje rudarske mezd za dva dolarja na dan.

Williamson, W. Va., 5. apr.—Okrog dva tisoč rudarjev, članov unije UMWA, ki so zastavkali v tukajšnjih premogovnikih, je odglasovalo za preklic stavke in vrnitev na delo. Stavko je izbruhnila zadnji petek kot posledica spora glede plače in pol za delo ob sobotah. Rudarji so zagotovili podporo federalni vladi.

Masčevanje za eksekucije talcev

Poljaki predlagajo bombne napade

London, 5. apr.—Predlog, da se gotova nemška mesta popolnoma uničijo z bombnimi napadi iz zraka po vsaki eksekuciji talcev v okupiranih deželah, vsebuje resolucija, katero so sprejeli reprezentantje vseh poljskih organizacij v Londonu. Sprejete resolucije je naznanila poljska časnikarska agentura.

"Nemce je treba opozoriti, da se bodo zavezniški letalci maščevali za eksekucije talcev z uničenjem nemških mest," pravi resolucija.

Druga resolucija, ki je bila tudi sprejeta, sugerira zavezniškom, naj posvare nacistične vojaške in civilne avtoritete, da jih bodo držali odgovorne za varnost civilistov v okupiranih deželah in da bodo drastično kaznovane za storjene zločine.

Voik (naraščajoča draginja) z nogo med vrati delavčeve hiše.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Naročnina za Zdrulene drlavo (raven Chicago) in Kanada \$6.00 na leto...

Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$6.00 per year...

Cene oglasov po dogovoru.—Rokopisli dopisov in sanarodnih blankov se ne vraajo...

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned...

Naslov na vso, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

138

Datum v oklepaju na primer (April 30, 1943), poleg vsega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina...

Tedenske kritične misli

Angleški zunanji minister Anthony Eden, ki je bil v Ameriki zadnje tedne, je 26. marca v svojem radiogovoru v Baltimoru popravil napako...

Anthony Eden je s tem pokazal, da deluje za kooperacijo med Zdrženimi narodi.

Veliko se špekulira o Edenovi misli v Zdrženih državah. Na splošno se domneva, da je prišel posredovat med Ameriko in Rusijo...

Evropska federacija je spet v ospredju, odkar je Churchill v svojem govoru 21. marca omenil "Evropski svet."

Clankar M. W. Fodor, o katerem smo pisali v včerajšnji Prosveti, da se je krepko potegnil za primorske Slovence...

Fodor piše, da velik kamen spotike za federalizirano Evropo je Rusija, katera zase ne potrebuje nobene kontinentalne federacije...

Fodor pravi, da je bojazen demokratičnih krogov pred boljševisko revolucijo po vojni brez podlage, kajti—in baš to smo tudi že večkrat poudarili v Prosveti—svetovi bodo po vojni čez glavo zaposleni za rekonstrukcijo ogromnega dela zapadne in južne Rusije...

To garancijo bodo dobili in evropska demokratična federacija bo imela mir pred Rusijo.

Niža kongresna zbornica je zadnji teden pokopala Rumlov davčni načrt, o katerem je bilo precej krika. Newyorški finančnik Ruml je hotel s tem načrtom opustiti mahlodninaki davek enega leta...

Zdaj bodo sestavili nov načrt davka, ki bo kompromis med Rumlov in administracijo—da bo volk sit in koza cela.

"Junaško rusko ljudstvo je naš prijatelj, niso pa naši prijatelji oni, ki zagovarjajo politične umore na ukaz boljševiske diktature," je izjavil James B. Carey, tajnik CIO, na protestnem shodu v New Yorku dne 30. marca...

Drugi govorniki na tem protestnem shodu, katerega se je udeležilo čez 3000 oseb, največ delavcev, so bili župan La Guardia, senator Mead, kongresnik Voorhis, David Dubinski in William Green...

Jugoslovanski informacijski center je ob obletnici 27. marca (Simontičev puč v Beogradu in prelom Jugoslavije s Hitlerjem) razposlal našim listom dolg govor mladega kralja Petra ob tej priliki.

Za nas bi bilo bolj važno, če bi se jugoslovanska vlada v Londonu zbudila iz dolgega spanja in povedala Srbom, Hrvatom in Slovencem doma, kaj misli glede bodoče Jugoslavije, ako sploh hoče...

To je za nas bolj važno v tem momentu kot pa so sentimentalne deklaracije, ki jih nekdo piše v imenu Petra—nihče jih pa ne čita.

Glasovi iz naselbin

Is ruske zgodovine

Library, Pa.—Zadnjič sem končal pri zloglasnem Rasputinu. Ta navihani menih je vpeiljal v Petrogradu pravo Baalovo malikovalstvo...

Pozneje je "zvezdna palača" delovala tudi v zvezi z dvema drugima organizacijama, namreč s "dvorjansko organizacijo" in s črnimi stotnjami. S pomočjo dvorjanske organizacije je "zvezdna palača" obvladovala vso rusko malo aristokracijo...

Le z javnim tiskom je imela "zvezdna palača" malo sreče. Razen nekaterih malih črnostotnijskih listov, kakor "Ruskaja zemlja", "Zameščena" itd. ji ni bil noben, zlasti ne noben vplivnejši list na razpolago.

Seveda ne smemo misliti, da je mogla ta mogočna organizacija delati povsem nemoteno in samovoljno. Kljub temu, da ji je pripadalo mnogo članov carskega dvora, je dobila tekom časa tudi mogočne nasprotnike...

Po atentatu na Stoljpinova v Kijevu so bile razširjene vesti, da je bil ta ministrski predsednik umorjen z znanjem "zvezdne palače" oziroma s sodelovanjem Ohrane.

Zgodovinsko je pa vendar zanimivo, na kaj se je opiralo pričakovanje. Dokler so obvladovali Rusijo veliki knez Nikolaj Nikolajevič in "zvezdna palača", s izključitvijo vseh liberalnih elementov, so šli tako zvali oktrobristi, nekakšni zmerni liberalci, z vsako vlado.

Delavci, uposleni v tovarni Boeing Aircraft Co., paradirajo v Seattle, Wash.

prilji pravi vzroki nikdar na dan.

Tako je ta organizacija, edina svoje vrste na svetu, držala vso Rusijo 15 let v grozi in trepetu in terorizirala na eni strani prebivalstvo, na drugi strani pa slabiča carja.

Odstranjeni Nikolaj Nikolajevič je bil nad 15 let strah ruskega prebivalstva, kakor sam car; in ker je bil vodilni duh v "zvezdni palači", je bila njegova odstranitve skoraj toliko kot uničenje te mogočne organizacije.

Z njegovim pregnanstvom na Kavkaz je izginil iz ruske politike faktor, ki je vodil Rusijo v pogin, in poznavalci razmer so bili prepričani, da "zvezdna palača" ne preživi padca svojega vodje.

Car je ostal, kakor je danes znano, gluha za vsa znamenja. Sprejel je le Goremijkijevo demisijo in poizkušal z drugimi vlada. Zibal se je sem in tja med liberalizmom in absolutno reakcijo, nikdar pa ni pošteno mislil na kakršnekoli demokratične koncesije.

Jakob Zupančič, 386. Pripomba uredništva: Prosimo, da navedete vir, iz katerega ste to črpali—prepisavali.

Še o Rusiji Herminie, Pa.—V Prosveti z dne 26. marca čitam dopis našega stalnega dopisovalca Franka Barbiča iz Clevelanda pod naslovom "Rusija zopet na rešetu".

Pomudil se bom samo pri odstavku, kjer stavi vprašanje vsem onim, ki se vedno ogrevajo za Rusijo, da-li jim je znano, če se Rusi res tako zanimajo za nas kot se nekateri naši rojaki zanje.

Jaz to rad verjamem, kajti tudi meni je precej znan tak slučaj, ko je šel v Rusijo neki rojak iz naše naselbine—ne iz Herminieja, marveč iz Wyane, on in žena.

To se pravi, da je šlo več naših rojakov tja z neko potegavščino. Ampak vsi oni, ki so Rusijo tako hvalili in ljudi nabirali za tiste ruske komunne—niti eden teh ni šel tja.

Da je Rusija danes to, kar je, je precej zasluha tudi ameriških in adijo Amerika...

Ujeti italijanski častniki se razgovarjajo s generalom Montgomerijem, poveljnikom osem britske armade.

njal o tem, da pri pripustila oktrobriste k soodločanju o vladnih zadevah, jih je izrabljala le za to, da bi z njih pomočjo izvajala svoje oktrobe.

Novo večina dume se pa ni hotela zadovoljiti s temi drobtinami zlasti že zato ne, ker se je vlada celo pri teh malih koncesijah branila, da bi jih vzakoni-

Car je ostal, kakor je danes znano, gluha za vsa znamenja. Sprejel je le Goremijkijevo demisijo in poizkušal z drugimi vlada. Zibal se je sem in tja med liberalizmom in absolutno reakcijo, nikdar pa ni pošteno mislil na kakršnekoli demokratične koncesije.

Jakob Zupančič, 386. Pripomba uredništva: Prosimo, da navedete vir, iz katerega ste to črpali—prepisavali.

Še o Rusiji Herminie, Pa.—V Prosveti z dne 26. marca čitam dopis našega stalnega dopisovalca Franka Barbiča iz Clevelanda pod naslovom "Rusija zopet na rešetu".

Pomudil se bom samo pri odstavku, kjer stavi vprašanje vsem onim, ki se vedno ogrevajo za Rusijo, da-li jim je znano, če se Rusi res tako zanimajo za nas kot se nekateri naši rojaki zanje.

Jaz to rad verjamem, kajti tudi meni je precej znan tak slučaj, ko je šel v Rusijo neki rojak iz naše naselbine—ne iz Herminieja, marveč iz Wyane, on in žena.

To se pravi, da je šlo več naših rojakov tja z neko potegavščino. Ampak vsi oni, ki so Rusijo tako hvalili in ljudi nabirali za tiste ruske komunne—niti eden teh ni šel tja.

Jaz sem se kar prekrizal in sem si mislil: Bog ti daj srečo, nam pa pamet, ki tukaj ostaneb z našim plitkim razumom in kratko mislijo, da je tukaj še boljše za nas kot v svobodni Rusiji.

Se ni preteklo leto, ko se dotični rojak zopet nenadoma pojavil med nami ameriškiimi Slovani, toda ne tam kot smo bili prej. To je bilo leta 1922, ko je bila v Pennsylvaniji velika premo-garska stavka.

Ali bog ne daj, da bi mu kdo kaj omenil o svobodni Rusiji; takoj je bil ogenj v strehi in začel je polagoma: "Kaj ti veš o Rusiji? Ti ne veš nič o nji kot tudi jaz nisem vedel, dokler me ni "firbec" gnal, da sem se šel osebno prepričati in poskusiti, ali je res vse tako svetlo kot nekateri svetijo to svobodno Rusijo."

Mož se je pohvalil samo s tem le: "Milijonar sem bil pa le, ko sem enkrat prišel pod rusko vlado in izmenjal tiste moje tri tisočake dolarjev. Ob koncu leta pa ni bilo milijona, niti tiste narekovane svobode nikjer.

Mož je pravil, kakšne potežkoče je imel. Ko so zaslišali, da mora imeti nekaj pod palcem, so ga kar na debelo skubili vsepovsod kamorkoli je šel okrog tistih vohunov in agentov.

Mož mi je pravil, da so bili v komuni, to je več skupaj in da so kar po tleh ležali, kot na primer mlatiči v starem kraju po nasadu. Rekel je, ko je prišla huda zima in jim je krava vrgla teleta, so se bali, da bi jim tele zmrznilo, pa so ga prinesli v komuno, to je "stanovanje".

Da me ne bo kdo napačno sodil: O tem mojem poročilu jaz ne morem trditi, da je bilo res tako, ali večinoma tako povedo oni, ki so se vrnili iz Rusije.

To se pravi, da je šlo več naših rojakov tja z neko potegavščino. Ampak vsi oni, ki so Rusijo tako hvalili in ljudi nabirali za tiste ruske komunne—niti eden teh ni šel tja.

Da je Rusija danes to, kar je, je precej zasluha tudi ameriških in adijo Amerika...

inženirjev, ki so pomagali graditi ruske tovarne in razvijati njene naravne zaklade kot v ščaki. Ruski narod je pa pr tako usmiljenja vreden kot kd izmed nas.

Pa naj zadostuje za današnje Upam, da se pobratimo in s mlatio prazne slame. Tako kd kd piše, da to ni kapitalistična vojna in da vojna mora biti. Če je slepec današnjih dni in s svojim člankom le sebe vara.

Frank Pink.

Nekoliko komentarja

Te vrtice se bodo še nanana na Culbertsonov načrt za svetovno federacijo in trajni mir. Dotaknil sem se ga že v zadnjem par člankih, toda kdor se bo z njim bolje seznanil, naj prebere njegovo brošuro (in sloslov za naročbo sem dal zadnji turek) ali pa njegovo knjigo "Total Peace", ki izide meseca junija.

Zadnjič sem omenil, da Culbertson s svojim zelo revolucionarnim načrtom za svetovno policijo na podlagi kvotne oborožene sile tako rekoč razrešuje največjo kontradikcijo in polzal, da je lahko—"koza cela volk sit."

Po tem načrtu bi velesile sestavljale miru in svetovne federacije določile velikost svoje oborožene sile—Culbertson sugestira dva milijona mož.

Te številke sicer ne pomeni dosti, ako se človek ne poglvanje, oziroma v celotno vnanje narodne obrambe in svetovnega miru, kakor tudi v lotni Culbertsonov načrt.

Te številke sicer ne pomeni dosti, ako se človek ne poglvanje, oziroma v celotno vnanje narodne obrambe in svetovnega miru, kakor tudi v lotni Culbertsonov načrt.

Te številke sicer ne pomeni dosti, ako se človek ne poglvanje, oziroma v celotno vnanje narodne obrambe in svetovnega miru, kakor tudi v lotni Culbertsonov načrt.

Te številke sicer ne pomeni dosti, ako se človek ne poglvanje, oziroma v celotno vnanje narodne obrambe in svetovnega miru, kakor tudi v lotni Culbertsonov načrt.

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete, 6. aprila 1923)

Domače vesti. V Berthi, Pa. je bil pri delu v rovu ubit letni Alojz Petrič z Gore pri dražici, član SNPJ.

Delavske vesti. Rudarji spet v mezdnem gibanju na vseh poljih premoaga. Inozemstvo. Francija je grozila z izgonom pol milijona Nemcev iz Porurja in Porena. Sovjetska Rusija. Leninova vlada je bila poplavljena s testi tujih držav proti obsoju duhovnikov; ameriška vlada tudi protestirala.

